

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**In Evangelia: Qvæ Vsitato More in diebus Dominicis &
Festis proponuntur, Annotationes Philippi Melanth.**

Melanchthon, Philipp

Vuitebergæ, 1544

VD16 E 4532

Dominica Octava Post Trinitatis, Evangelivm, Matth. VII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35272

DOMINICA SEPTIMA

Quod Christus pascit auditores suos, ostenditur exemplum promissionis: *Primum querite regnum Dei, & cetera adijcientur uobis.* Hac fide sequamur Christum, simus fideles in studio, & propagatione Euangelij, & expectemus à filio Dei auxilium, uictum, & defensionem.

Quod uero iubet Apostolos proponere, & colligere reliquias, monet gubernatores Ecclesie, ut curent Eleemosynas dari, & sciant non minui, sed augeri facultates eleemosynis. Tectè & doctrinam significat. hanc proponant Doctores, & colligant reliquias, curent propagari ueras enarrationes, ne doctrine lux extinguatur ad posteros, & hoc studio ipsi doctores fiunt eruditiores. Sportæ uero significant literas & Scholas, in quibus doctrinam custodiri necesse est.

DOMINICA OCTAVA POST TRINITATIS, EVANGELIUM, Matth. VII.

Attēdite autē a falsis Prophetis, qui ueniunt ad uos in uestimentis ouium, intrinsecus autem sunt lupi rapaces.

POST TRINITATIS. 52.

paces. A fructibus eorum cognoscetis eos. Nunquid colligunt de spinis uvas, aut de tribulis ficus? Sic omnis arbor bona fructus bonos facit, mala autem arbor malos fructus facit. Non potest arbor mala bonos fructus facere, neque arbor bona malos fructus facere. Omnis arbor, quæ non facit fructum bonum, exciditur & in ignem mittitur. Igitur ex fructibus eorum cognoscetis eos.

Non omnis, qui dicit mihi: Domine, Domine, intrabit in regnum cælorum, sed qui facit uoluntatem Patris mei, qui in cælis est. Multi dicent mihi in illa die: Domine Domine, nonne in nomine tuo prophetauimus, & in nomine tuo Dæmonia eiecimus, & in nomine tuo uirtutes multas fecimus? Et tunc confitebor illis, quia nunquam noui uos. Discedite a me, qui operamini iniquitatem.

Continet hic textus admodum grauem doctrinam, & necessariam Ecclesie. SVNT

DOMINICA OCTAVA

SVNT AVTEM DVO
præcipui Loci.

- I. Quòd iudicium de doctrina sit uniuersale, & ad omnes pios pertineat.
- II. Quomodo agnoscendi sint falsi Doctores ex fructibus.

DE PRIMO.

MANDatum Christi, cum iubet cauere pseudopphetas, neminem excludit. Ergo iudicium de doctrina, ad uniuersam Ecclesiam, & singula eius membra pertinet. Hinc facile est respondere ad usitatum argumentum aduersariorum :

Discedens ab ordinarijs in Ecclesia potestatibus, peccat.

Lutherani, quos illi sic uocant, discedunt ab ordinaria potestate Ecclesiastica. Ergo &c.

Respondeo primum ad maiorem : Discedens ab ordinaria potestate Ecclesiastica, scilicet sine mandato Dei. Deinde ad minorem : Lutherani discedunt, sed faciunt hoc mandato Christi coacti, quo iubentur sibi cauere à Pseudopphetis. Sed hic diligenter uidendum est, ne prætextu huius mandati concedatur ἄνομος ἁγία in Ecclesia, quo statu nihil nocentius excogitari potest. Tenendum igitur illud est, Christi mandatum esse quidem

POST TRINITATIS. 53.

quidem uniuersale. & nisi hoc statuatur, illico sequi tyrannidem, necesse est. Sed addenda est circumstantia, ut illud iudicium non deerret à uera & propria sententia scripturæ. ita, ut sine Sophistica intelligatur, ex qua omnes hæreses oriuntur.

Quare ut recte iudicetur, necesse est teneri regulam, hoc est, certam & ueram sententiam scripturæ de singulis articulis doctrinæ, quæ clare & perspicue ex scriptis Prophetarum & Apostolorum ostendi potest, esse propria & perpetua sententia, collatis integris & non mutilatis scriptis. Querantur etiam testimonia Ecclesiæ post Apostolos, præsertim in ijs scriptoribus, quos constat esse puriores, ut constet de perpetuo consensu catholice Ecclesiæ Christi, nec aliquod nouum dogma sine testimonijs in Ecclesiam inuehatur. Huc accedat & pia communicatio, conferant inter se pij de doctrina, & audiantur etiam aliorum peritiorum sententiæ, & hi benigne & candide suam sententiam exponant, & uicissim etiam alios comiter audiant, Talis sit consensus piorum, qui pio studio quærentes ueritatem, & cum timore Dei secundum scripturam pronuncient. Hoc concilium audiatur, non audiantur illi, qui tantum, ut in deliberationibus politicis, uel de sententia aliquorum, qui præsumunt, seu autoritate ordi-

g v nariæ

DOMINICA OCTAVA

naria potestatis, uel ex suffragijs multitudinis aut maioris partis, decerni uolunt. Imo hoc loco traditur expressum mandatum, ne assentiamur ulli dogmati, non congruenti cum doctrina clare & certo in scriptura tradita à Prophetis, Christo, & Apostolis. Cauete à Pseudoprophetis. & ad Gal. 1. Si quis aliud Euangelium docet, Anathema sit. Sicut in populo Israel, necesse fuit Ieremiam, Simeonem, Zachariam, & alios pios dissentire à Pontificibus, Phariseis & Sadduceis, qui prætextu & autoritate ordinariæ potestatis, errores defendebant.

Deinde, si quando occurrunt loca seu sententia, quæ uidentur esse pugnantes, adhibenda est prudentia ex eadem regula. teneatur certa & perpetua sententia scripturæ. Deinde facienda est collatio textuum & retinenda sunt ea, quæ cū uniuersa scriptura conueniunt. ut cum scriptum sit: Mihi uindictam, & ego retribuam. Item: Non uindictabis: ex alijs locis manifestis scripturæ excipienda est uindicta publica, quæ est ipsa uindicta diuina. Sic scriptum est: Quos Deus coniunxit, homo non separet, Et tamen Christus in alio loco excipit casum fornicationis.

Postremo cum iubet Christus cauere à Pseudoprophetis, hoc ipso etiam adhiberi uult diligentem inquisitionem, & prohibet temeritatem in iudicando.

POST TRINITATIS. 54.

dicando. Debet igitur fieri communicatio de doctrina cum alijs pijs, & inquisitio ueritatis, qua inuenta, ille cedere debet, qui audit magis consentanea scripturæ ab alio afferri, iuxta illud Pauli. Si fuerit reuelatum sedenti, taceat prior, illa uero concertatio, qua suam quisq; sententiam ex inuidia, aut ambitione defendit pertinaciter, non fit propter inquisitionem ueritatis. Ergo non est propria piorum.

DE SECVNDO

CHristus iubet falsos Prophetas ex ipsorum fructibus agnosci, Sunt autem fructus duplices, malum dogma, & mali mores. Semper enim habent Hæretici manifestum aliquod impium dogma, quod impossibile est cadere in Ecclesiam. Etsi enim singuli errare & labi possunt, qui sunt in Ecclesia, tamen ab uniuerso cœtu Ecclesie impossibile est manifeste impium dogma defendi. Tali igitur manifesto aliquo impio dogmate deprehenso, hinc faciendum est iudicium de ceteris, ut apud Papistas manifeste impij errores inueniuntur, de inuocatione Sanctorum, de Missa applicanda pro uiuis, & mortuis, & quidem ex opere operato, & alij q̄ plurimi. Apud Anabaptistas manifeste impia & fanatica sunt, quod tollunt omnia ciuilia et politica officia. Talia cum impossibile sit in uera Ecclesia defendi, facile hinc colligi po

*mentis
harum*

DOMINICA OCTAVA

gi potest Anabaptistas esse pseudoprophetas, & non pertinere ad Ecclesiam, & hoc ipso manifeste se produnt, & palam conuinci possunt. Sic cum negant infantes baptizandos esse, necesse est eos ponere hanc hypothesin, quod infantes non habeant peccatum, cum tamen necesse sit fieri, quod Christus etiam pro infantibus sit passus. Ita uno impio dogmate deprehenso, necesse est postea plures errores sequi. Sicut enim in musica una aliqua chorda dissonante, tota harmonia turbatur, ita in doctrina unus aliquis error discrepans à fundamento, perturbat omnia. Nam ut semper uerum uero consonat, ita falsum plurima errata secum trahit, ut qui semel à recta uia deflexit, cum necesse est, quò longius progreditur, eò magis ac magis deerrare.

Hæc breuiter dicta sunt de fructibus, qui sunt in ipsa doctrina Pseudoprophetarum, uidelicet cum defenditur aliquod manifeste impium dogma. postea sunt & alij fructus in uita & moribus, cum adduntur erroribus manifesta peccata, ut cum Anabaptistæ inuadunt in aliorum res & bona, prætextu doctrinæ. Sicut Monasterienses & alij dicebant, se habere mandatum, ut delerent omnes impios magistratus. Item, quod contra ius & fidem coniugiorum, abijciunt, reducunt uxores, quas uolunt. Sic Papa prætextu doctrinæ ad

fictum mandatum se rapuit

POST TRINITATIS. 55.

*se rapuit imperia. Talia peccata, quæ sunt præ
textu doctrinæ, etiam sunt peculiare notæ malè
spiritus.*

DOMINICA NONA
POST TRINITATIS,
EVANGELIUM,
Luc. VI.

Dicebat autem & ad discipulos
suos: Homo quidam erat diues,
qui habebat dispensatorem, & hic diffama-
tus est apud illum, quasi dissipasset
bona illius. Et uocauit illum, & ait illi:
Quid hoc audio de te? Redde ratio-
nem uillicationis tuæ, ultra enim non
poteris dispensare. Ait autem di-
pensator intra se: Quid faciam, quia
dominus meus aufert a me dispen-
sationem? Fodere non ualeo, mendi-
care erubescio, Scio, quid faciam, ut
cum amotus fuero a dispensatione,
recipiant me in domos suas.

Et conuo